

Aino-Kaisa Pekonen vas ym.

Talousarvioaloite määrärahan lisäämisestä takuueläkkeen korottamiseen (35 000 000 euroa)

Eduskunnalle

Eläkepolitiikan tulee edistää eläkeläisten tasa-arvoa, taata kaikille eläkeläisille riittävä toimeentulo ja turvata eläkejärjestelmän toimivuus nyt ja tulevaisuudessa. Tällä hetkellä iso osa suomen noin 1,5 miljoonasta eläkeläisestä sinnittelee tulojen riittävyyden kanssa. Melkein kaksi kolmasosaa heistä saa eläkettä alle 1 500 euroa kuussa, ja noin 340 000 eläkeläisen kuukausieläke on alle 1 000 euroa. Reilut 100 000 eläkeläistä on pelkän kansaneläkkeen varassa, ja yli kolmannes eläkeläisistä saa pienen työeläkkeen lisäksi kansaneläkettä.

Yksi keskeinen tekijä eläkeläisten toimeentulovaikeuksien taustalla on, että kansaneläkkeen kehitys ei ole pysynyt yleisen palkka- ja hintatason nousun mukana. Jotta kansaneläkkeen ostovoima olisi samalla tasolla kuin 1990-luvun alussa, tulisi sen olla vähintään 200 euroa kuukaudessa nykytasoa suurempi. Sipilän hallituksen vuoden 2017 alusta toimeenpanneen 0,85 prosentin leikkauksen jälkeen kansaneläke oli vuonna 628,25 euroa kuukaudessa yksineläjälle ja 557,79 euroa kuukaudessa parisuhteessa elävälle. Vuonna 2018 kansaneläkkeen täysi määrä on 628,85 euroa kuukaudessa, eli korotus oli 65 senttiä kuukaudessa. Avio- tai avoliitossa tai rekisteröidyssä parisuhteessa olevalle määrälle on 557,79 euroa (vuoden 2018 tasossa).

Niille, joiden työ- ja kansaneläke jää erittäin pieneksi, takaa valtio kuukausittaisen vähimmäiseläkkeen. Sipilän hallitus leikkasi tästä niin sanotusta takuueläkkeestä vuoden 2017 alussa yli 7,5 euroa kuukausieläkkeestä. Vuoden 2018 talousarviossa takuueläkettä korotettiin 15 eurolla kuukaudessa. Toimenpide oli oikeansuuntainen, mutta riittämätön.

Tällä hetkellä täysimääräinen takuueläke on 775,27 euroa/kk (TKL 703/2010 8 § 1 mom.). Vuoden 2019 talousarviossa takuueläkettä esitetään korotettavaksi 9 eurolla kuukaudessa. Takuueläkkeen korottamiseen hallitus käyttää 9,6 miljoonaa euroa vuonna 2019, mikä on olematon korjausliike siihen nähden, että hallitus tulee sekä leikanneeksi että jäädyttäneeksi yli 300 miljoonan euron verran kansaneläkeindeksillä korotettavia pienimpiä etuuksia vuosina 2016—2019.

Vasemmistoliiton mielestä sekä kansaneläkkeen että takuueläkkeen tasoa tulee korottaa tuntuvasti pienituloisten eläkeläisten aseman parantamiseksi. Välittömänä toimenpiteenä esitämme, että takuueläkettä korotetaan 50 eurolla kuukaudessa jo ensi vuodesta alkaen. Takuueläkkeen korottaminen 50 eurolla hallituksen talousarvioesitykseen sisältyvän 9 euron sijaan maksaisi vuositasolla noin 35 miljoonaa euroa enemmän huomioiden hallituksen 9,6 miljoonan määrärahan korotus.

Talousarvioaloite TAA 461/2018 vp

Hallituksen tulisi myös alkaa valmistella takuu- ja kansaneläkkeen tuntuvampia korotuksia, jotka voitaisiin panna toimeen asteittain muutaman vuoden aikana. Tavoitteena tulee olla, ettei kenenkään kuukausittainen eläke jää alle 1 000 euron. Kansan- ja takuueläkkeiden indeksitarkistukset tulee jatkossa tehdä pysyvän lainsäädännön mukaisesti eli varmistaa, että pienimpiä eläkkeitä tarkistetaan joka vuosi vähintään hintatason muutosten mukaisesti. Pienempiin eläkkeisiin indeksin tulee vaikuttaa vain korottavasti.

Eläkkeen lisäksi myös muun muassa asumisen hinta, lääke- ja matkakorvausten taso sekä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut vaikuttavat eläkeläisten toimeentuloon. Vasemmistoliitto on johdonmukaisesti vastustanut hoidon laadun heikkenemiseen, asiakasmaksujen korotuksiin ja korvausten pienenemiseen johtavia leikkauksia sekä julkispalveluiden heikentämistä. Meidän vaihtoehdossamme palveluiden taso turvataan ja hinnat pidetään kohtuullisina.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta lisää 35 000 000 euroa momentille 33.40.60 takuueläkkeen korottamiseen.

Helsingissä 28.9.2018

Aino-Kaisa Pekonen vas
Li Andersson vas
Kari Uotila vas
Paavo Arhinmäki vas
Anna Kontula vas
Annika Lapintie vas
Matti Semi vas
Katja Hänninen vas
Hanna Sarkkinen vas
Silvia Modig vas
Markus Mustajärvi vas